

Aspa-säätiö

Digimahdollistajan opas

Arjen tukipalveluissa työskenteleville ammattilaisille

Kirsikka Järvinen
2023

Sisällys

1. Alkusanat.....	2
2. Osallisuus digitaalisissa ympäristöissä.....	3
Mitä on digiosallisuus?.....	3
Digitaidoton ihminen jää yhteiskunnan ulkopuolelle	3
Digitaidot ovat kansalaistaitoja	4
Linkkivinkit osallisuudesta ja digiosallisuudesta:.....	4
Katso video digiosallisuudesta:.....	Virhe. Kirjanmerkkiä ei ole määritetty.
3. Digituki arjen tukipalveluissa.....	5
Askeleet kohti asiakkaan digiarkea.....	5
Digituen haasteet.....	6
Kynnyksetön digituki	6
Linkkivinkit digiosallisuuden edistämisestä ja digitukemisesta:.....	7
Katso video digituesta arjen tukipalveluissa:	7
4. Digimpi ryhmätoiminta	8
Mitä digimpi ryhmätoiminta sisältää?	8
Linkkivinkit digimpään ryhmätoimintaan:	8
Katso video digimmästä ryhmätoiminnasta:	Virhe. Kirjanmerkkiä ei ole määritetty.
5. Digitukipalvelut	10
Katso video digikaveritoiminnasta:.....	Virhe. Kirjanmerkkiä ei ole määritetty.
6. Digitukimateriaalit	11
Opi uusia digitaitoja:	11
7. Asiakkaan digitaitojen ja digituen tarpeen arviointi	13
Ohjeet lomakkeen käyttöön:	13
Linkkivinkkejä muista digitukijan oppaista:.....	14

1. Alkusanat

Digimahdollistajan opas on suunnattu arjen tukipalveluissa työskenteleville ammattilaisille. Oppaan avulla pääset pohtimaan, miten sinä voit vahvistaa asiakkaittesi osallisuutta digitaalisissa ympäristöissä osana arjen tukipalveluita.

Digimahdollistajan opas on toteutettu osana Aspa-säätiön Digiloikka-toimintaa. Nyt opasta ylläpitää Aspa-säätiön Mielekäs digi -toiminta.

Digimahdollistajan opas luotu Kirsikka Järvisen opinnäytetyön (2022) tutkimustulosten ja kehittämissuunnitelmien pohjalta. Opinnäytetyön tutkimuksessa haastateltiin asumispalveluiden käyttäjiä ja työntekijöitä.

Lue lisää: [Selvitys digiosallisuuden huomioimisesta Aspa-kotien palvelujen toteuttamissuunnitelmissa](#)

2. Osallisuus digitaalisissa ympäristöissä

Osallisuus digitaalisissa ympäristöissä mahdollistaa uudenlaisia osallistumisen ja vaikuttamisen paikkoja. Digiosallisuus toteutuu digilaitteiden, digitaitojen ja digituen avulla.

Osallisuus on ihmisen yksilöllinen kokemus yhteenkuuluvuudesta, merkityksellisestä elämästä sekä vaikuttamismahdollisuuksista. Osallisuus omassa elämässä tarkoittaa, että ihminen saa päättää itseään koskevista asioista. Hänen mielipiteensä tulee kuulluksi ja näin ollen hän saa elää oman näköistä elämää. Osallisuus yhteisöissä ja vaikuttamisen prosesseissa kuvastaa ihmisen mahdollisuuksia kuulua ja osallistua itselleen tärkeisiin yhteisöihin sekä vaikuttaa niiden toimintaan.

Mitä on digiosallisuus?

Digiosallisuus tarkoittaa osallistumista yhteiskunnan toimintaan, jossa hyödynnetään digilaitteita ja digitaalisia palveluita. Yhteiskuntamme digitalisoitumisen myötä, arjen ja itsenäisen elämän osa-alueet ovat enenevässä määrin siirtyneet verkkovälitteisiksi. Digi-etuliitteellä viitataan siihen, että digiyhteiskunta mahdollistaa ihmisille uudenlaisia osallistumisen ja vaikuttamisen paikkoja.

Digitaalisen yhteiskunnan nopea kehitys on lisännyt osallisuuden ja digiosallisuuden yhteistä rajapintaa. Digi on väline, jonka avulla mahdollistetaan osallistuminen yhteiskunnan palveluihin. Inklusiivinen yhteiskunta on mahdollista rakentaa digitaalisiin ympäristöihin, mikäli kaikilla olisi mahdollisuus digitaitojen oppimiseen. Inklusiolla tarkoitetaan yhdenvertaisia osallistumis- sekä vaikuttamismahdollisuuksia erityisistä ominaisuuksista riippumatta.

Digiosallisuuden toteutuminen perustuu kokonaisvaltaiseen osallisuuden kokemukseen. Kokonaisvaltainen osallisuus toteutuu digivalmiuksien avulla. Digilaitteet, digitaidot ja digituki mahdollistavat:

- yhteisöllisyyttä
- sujuvaa arkea
- itsenäistä asiointia
- vaikuttamista
- vapaa-aikaa
- merkityksellistä elämää

Digitaidoton ihminen jää yhteiskunnan ulkopuolelle

Osallistuminen yhteiskuntaan edellyttää meiltä kaikilta valmiuksia ottaa askel kohti digimaailmaa. Digin tuomien mahdollisuuksien käänköpuolena on digiosattomuus yhteiskunnassa. Digiosattomuus heijastuu erityisesti ihmisiin, joilla ei ole tarvittavia valmiuksia ottaa digimaailmaa omakseen. Arjessaan tukea tarvitsevat henkilöt, muun muassa eri tavoin vammaiset ihmiset sekä mielenterveyskuntoutujat, ovat vaarassa jäädä digitaalisen yhteiskunnan ulkopuolelle. Heidän digiosattomuutensa

kokemuksiin vaikuttavat digilaitteiden, digitaitojen sekä yksilöllisen digituen puute. Digitaidottomuus voi puolestaan aiheuttaa häpeää, pelkoa ja negatiivista asennetta digimaailmaa kohtaan.

Digitaidot ovat kansalaistaitoja

Jokaisella ihmisellä on oikeus vahvistaa omia digivalmiuksiaan. Digitaidot ovat yhteiskunnallisen aktiivisuuden ja osallistumisen edellytys. Digi kuuluu kaikille, ja siksi yhteiskunnan eri toimijoilla on vastuu sen mahdollistamisesta. Digiosallisuuden estävät kuilut on mahdollista ylittää tukemalla digiosattomia ihmisiä kohti digitaitoja. Digivalmiudet omaavalla ihmisellä on mahdollisuudet osallistua yhteiskuntaan sen aktiivisena ja yhdenvertaisena jäsenenä. Digimaailma avaa ovet aidosti inklusiiviselle yhteiskunnalle sekä vähentää ihmisten välisiä eriarvoistavia asetelmia.

Linkkivinkit osallisuudesta ja digiosallisuudesta:

- [Osallisuuden edistäjän opas - Terveiden ja hyvinvoinnin laitos](#)
- [Osallisuuden osa-alueet ja osallisuuden edistämisen periaatteet - Terveiden ja hyvinvoinnin laitos](#)
- [Digiosallisuuden käsite ja keskeiset osa-alueet - Valtioneuvosto](#)

3. Digituki arjen tukipalveluissa

Digituki osana muita arjen tukitoimia mahdollistaa digimaailmaan tutustumisen asiakkaiden luonnollisissa toimintaympäristöissä. Kynnyksetön digituki on kohtaamista ja pelkojen voittamista.

Arjen tukipalvelut koostuvat monialaisista ja asiakaslähtöisistä toiminnoista, joiden avulla arjessaan tukea tarvitseva henkilö saa elämäänsä tarvitsemansa tuen. Arjen tukipalveluita ovat muun muassa tuetun asumisen palvelut, ympärivuorokautinen palveluasuminen, päiväaikainen toiminta, työtoiminta sekä ammatillinen tukihenkilötoiminta.

Arjen tukipalveluilla mahdollistetaan asiakkaan itsenäinen elämä ja omannäköinen arki. Arjen ja asumisen tuella vahvistetaan myös asiakkaan osallisuutta, toimijuutta sekä arjen taitoja. Asiakkaan osallisuus ja toimijuus digiyhteiskunnassa vahvistuvat digitaitojen avulla. Siksi on tärkeä huomioida digitaitojenkin kuuluvan osaksi nykyaikaisia arjen taitoja.

Askeleet kohti asiakkaan digiarkea

Digosallistumiseen tarvitaan digilaitte. Digilaitteella tarkoitetaan älypuhelin, tablettia tai tietokonetta, joilla voi hyödyntää digitaalisia palveluita ja nettiä. Asiakkaan kanssa on pohdittava, onko mahdollista käyttää esimerkiksi asumisyhteisön tai lähikirjaston yhteiskäyttölaitteita, lainalaitteita tai vaikkapa läheisen vanhaa digilaitetta. Asiakkaalla ei tarvitse olla omaa digilaitetta toimiakseen digimaailmassa ja osallistuakseen digiyhteiskunnan palveluihin. Digitaitojen karttuessa asiakas voi tehdä päätöksen oman digilaitteen hankinnasta.

Digitaidot ja niiden kartuttaminen on seuraava askel kohti toimivaa digiarkea. Digimaailmasta löytyy monipuolisesti erilaisia palveluita ja sovelluksia. Kaikkea ei tarvitse kuitenkaan omaksua, vaan asiakkaan digiarkea koostuu hänen yksilöllisistä tarpeistaan. Digitaidoton asiakas tarvitsee tukea omannäköisen digiarjen rakentamiseen. Digitaidottoman asiakkaan kanssa lähdetään liikkeelle perusasioista kuten laitteen käynnistämisestä, sen käyttöönotosta ja arkea helpottavista sovelluksista, kuten esimerkiksi WhatsApp, sää- ja uutissovellukset. Digimaailman rajattomat mahdollisuudet voivat haastaa asiakkaan tarpeiden ja hyötyjen tunnistamista.

Digin hyötyjen tunnistamiseen vaikuttaa oleellisesti tiedon puute. Ilman tietoa digimaailman sisällöistä asiakkaan on vaikea tehdä päätöstä siitä, kiinnostavatko nämä asiat vai eivät. Hyötyjä tunnistamalla ja yhdessä kokeilemalla mahdollistetaan se, että asiakas voi itse valita, haluaako hän oppia uusia digitaitoja ja ottaa digitaalisia palveluita omaan arkeensa.

Arjessaan tukea tarvitsevat henkilöt ovat vaarassa jäädä digimaailman ulkopuolelle ilman yksilöllistä digitukea. Erityistä huomiota kaipaavat fyysiset, psyykkiset ja kognitiiviset haasteet, jotka vaikeuttavat digitaitojen oppimista itsenäisesti. Kaikista

eniten tukea tarvitsevan henkilön on miltei mahdotonta ylittää digikuiluja ja oppia uusia digitaitoja yksin.

Digituen haasteet

Asiakkaan läheisten tuki sekä vapaaehtoisten ja viranomaisten tarjoamat digitukipalvelut ovat tärkeitä palasia kohti tukea tarvitsevien henkilöiden digiosallisuuden toteutumista. Kaikkiin tilanteisiin nämä eivät kuitenkaan ole ensisijaisia ratkaisuja.

"Läheisten antama apu on usein nopeaa, sujuvaa ja kokonaisvaltaista. Aina läheiset eivät kuitenkaan osaa auttaa, eikä läheisten kaikissa asioissa korkeasta auttamishalusta huolimatta tarvitsisi auttaa. Kaikilla ei läheisiä edes ole." - [Henriikka Eloluoto, Digi- ja väestötietovirasto](#)

Järjestöt ja vapaaehtoiset tarjoavat matalan kynnyksen digitukea eri kohderyhmille, mutta haasteena on se, että digitukea tarvitsevat henkilöt eivät löydä niiden piiriin. Myös viranomaisten tarjoamassa digituessa on haasteita. Lähtökohtaisesti näiden palveluiden asiakkaaksi hakeutuvat henkilöt, jotka omaavat entuudestaan hyvät perustaidot sekä oman digilaitteen. Digituen hakeminen ulkopuolelta voi olla liian korkea kynnyks ylitettäväksi, mikäli asiakkaalla ei ole riittävää tietoa ja taitoa.

Kynnyksetön digituki

Kynnyksetön digituki koostuu kohtaamisesta, innostamisesta sekä pelkojen voittamisesta tukea tarvitsevan henkilön luontaisissa toimintaympäristöissä. Kynnyksettömällä digituella voidaan tarjota asiakkaalle yhdenvertainen mahdollisuus digiosallisuuden kokemukseen. Siksi arjen tukipalveluiden työntekijän rooli digiosallisuuden mahdollistajana on merkittävä. Digimahdollistajan rooli on sitä, että keskustellaan digiasioista, tutustutaan digisisältöihin ja harjoitellaan digitaitoja yhdessä asiakkaan kanssa. Ammattihenkilöstön digitaidottomuuden ei siis tarvitse muodostua digitukemisen esteeksi.

Digimaailmaan voi lähteä tutustumaan arjen mahdollistajan näkökulmasta. Mikä digitaito vahvistaisi asiakkaan itsenäistä arkea ja osallisuutta? Millaisiin arjen haasteisiin digi voisi auttaa? Yksi tärkeimmistä digitaidoista on digirohkeus. Digirohkeudella tarkoitetaan sitä, että ihminen oppii rohkeasti uusia digitaitoja kokeilemalla ja uskaltaa kohdata digitaalisen maailman.

"Digituen osaamismerkeillä voit arvioida ja todentaa omaa osaamistasi digitukijana. Suoritettuasi tehtävät hyväksytysti saat osaamisesi todisteeksi osaamismerkkin. Suoritettuja osaamismerkkejä saa ja kannattaa jakaa." - dvv.fi/osaamismerkki

Linkkivinkit digiosallisuuden edistämisestä ja digitukemisesta:

- [Digiosallisuuden edistäminen - Terveyden ja hyvinvoinnin laitos](#)
- [Soteammattilainen digitaitojen edistäjänä - Digi- ja väestötietovirasto](#)
- [Samassa digiveneessä - DigiosaaVa-hanke](#)
- [Digitalisaatio toi voiton Poijulle - Kiuruvesi-lehti](#)
- [Digitaidot kuuluvat myös vaikeasti vammaisille ihmisille – Aspa-säätiö](#)

4. Digimpi ryhmätoiminta

Digimpi ryhmätoiminta antaa asiakkaille mahdollisuuden osallistua digimaailmaan yksilöllisen digituen rinnalla. Yhdessä tekeminen digin äärellä vahvistaa asiakkaiden yhteisöllisyyttä sekä digivalmiuksia.

Ryhmätoiminta on osa asumisyhteisöjen ja toimintakeskuksien arkea, jolla vahvistetaan asiakkaiden osallisuutta, yhteisöllisyyttä, arjen taitoja sekä luodaan mahdollisuuksia osallistua vapaa-ajan toimintaan toiveiden mukaan.

Asiakkaan yksilöllisen digitukemisen esteeksi saattaa muodostua ajan puute ja muiden arjen toimintojen priorisointi. On kuitenkin tärkeä muistaa, että digiä voi ottaa asiakkaiden arkeen mukaan muillakin tavoilla yksilöllisen digitukemisen rinnalla.

Digimmällä ryhmätoiminnalla viitataan siihen, että jo olemassa oleviin ryhmätoimintoihin lisätään digiä. Digimpi ryhmätoiminta vahvistaa asiakkaiden digivalmiuksia ilman yksilöllisen digituen tarvetta. Kun ryhmätoimintaan tuodaan digiä mukaan, asiakkaat pääsevät kokeilemaan ja vahvistamaan omia digitaitojaan yhdessä. Asiakkaiden digitaitojen vahvistamisen lisäksi, digimpi ryhmätoiminta monipuolistaa ryhmätoiminnan sisältöä hyödyntäen digitaalisia ympäristöjä ja digipalveluita.

Mitä digimpi ryhmätoiminta sisältää?

Digimpi ryhmätoiminta voi olla esimerkiksi live-lähetyksien seuraamista yhteiskäyttölaitteella. Jos ryhmätoiminnassa on järjestetty esimerkiksi yhteisiä pelailuhetkiä, voi digiä lisätä toimintaan nettipeleillä. Erilaiset etämuseovierailut, virtuaalimatkat ja muut vapaa-ajan sisällöt ovat oivia tapoja lisätä digiä asiakkaiden arkeen. Elokuvista ja musiikistakin kannattaa nauttia porukalla, sillä maksuttomia musiikki-, video- ja suoratoistopalveluita on monipuolisesti tarjolla. Digiin voi lähteä tutustumaan asiakkaiden kanssa yhdessä esimerkiksi lähikirjaston yhteiskäyttölaitteiden äärelle.

Myös perinteisemmät retket vaikkapa elokuvaan tai luontoon asumisyhteisön ulkopuolelle ovat tärkeitä ja merkityksellisiä arjessaan tukea tarvitsevalle ihmiselle, eikä niitä tule unohtaa digin keskellä. Digimpi ryhmätoiminta kuitenkin mahdollistaa uudenlaisia osallistumismahdollisuuksia asiakkaille, jotka hyötyisivät digitaalisista palveluista omassa arjessaan. Digimmän ryhmätoiminnan myötä asiakkaat pääsevät kokemaan vapaa-ajan mahdollisuuksia ilman fyysisiä tai taloudellisia esteitä.

Linkkivinkit digimpään ryhmätoimintaan:

- [Yle Areena](#) on maksuton suoratoistopalvelu, josta löytyy uutisia, tv-ohjelmia ja podcasteja. Palvelun käyttö selaimessa ei vaadi kirjautumista. Mobiilisovellusta ei voi käyttää ilman Yle-tunnusta.
- [YouTube](#) on maksuton videopalvelu, josta voi etsiä itseään kiinnostavaa sisältöä musiikkivideoista dokumentteihin. Palvelun käyttö ei vaadi kirjautumista.

- [WWF:n luontolive](#) vaihtelee vuoden aikojen mukaan, mutta palvelusta löytyy tallenteita eri live-lähetyksien parhaista paloista.
- [Papunetin nettipelit](#) ovat saavutettavia, selkokielisiä ja turvallisia nettipelejä, joita voi pelata yhdessä.
- [Ryhmärenki-sivustolta](#) löytyy nettipelejä ja tulostettavia materiaaleja. Ryhmärenki soveltuu erityisesti ryhmätoimintaan.
- [Selvis-hanke](#) on luonut selkokielisiä oppaita ja tietovisoja päihteiden ja digipelaamisen teemoista. Digitaaliset materiaalit on tarkoitettu kehitysvammaisille nuorille ja heidän kanssaan työskenteleville.
- [Digitaaliset tunnekortit](#) sopivat digikäsitteiden oppimiseen sekä digimaailman sanoittamiseen.
- [Kuuloliiton Digitaidot-peli](#) on digitaitojen oppimiseen kehitetty yhteisöllinen oppimismenetelmä.

5. Digitukipalvelut

Digitukea on tarjolla eri toimijoiden toteuttamana. Digitukipalveluihin voi tutustua yhdessä asiakkaan kanssa.

Asiakkaan digitaitoja sekä digiarkea on tärkeä vahvistaa asiakkaalle luonnollisissa toimintaympäristöissä. Luonnollisia toimintaympäristöjä ovat muun muassa asiakkaan oma koti, asumisyhteisö, päivätoimintakeskus ja muut paikat, jotka ovat asiakkaan arjessa läsnä.

Maksuttomia digitukipalveluita on kehitetty valtakunnallisesti ja paikallisesti. Digitukipalveluihin voi lähteä tutustumaan asiakkaan kanssa yhdessä. Mahdollisuuksien mukaan digitukipalvelusta tai digitukipaikasta tulee asiakkaalle tuttu, jolloin hän voisi asioida myös palveluiden piirissä itsenäisesti.

Myös sähköisiä digitukipalveluita kannattaa hyödyntää asiakkaiden kanssa tarpeiden mukaan. Tämä mahdollistaa asiakkaalle kokemuksen digipalveluiden käyttäjänä sekä uusien taitojen oppimisen digikansalaisena.

Tiesitkö, että julkisten palveluiden tarjoajilla on lakisääteinen velvollisuus auttaa asiakkaita käyttämään sähköisiä palveluitaan?

Linkkivinkkejä digitukipalveluista:

- [Digitukijat kartalla](#) on karttapalvelu, johon on koottu julkisen sektorin tarjoamaa digineuvontaa ja palvelupisteitä ympäri Suomen.
- [Kelan digituki](#) on tarkoitettu Kelan sähköiseen asiointiin.
- [Nordean digineuvonta](#) tarjoaa apua pankkiasointiin.
- [Digitukea Turun seudulla -digitukiesite](#) pitää sisällään tietoa Turun seudun digitukea tarjoavista toimijoista.
- [Vantaan digituki](#) auttaa digipulmissa sähköisestä asioinnista laite- ja sovellustukeen.
- [DNA - Kiireetön linja](#) on kaikille DNA:n asiakkaille, jotka tarvitsevat kiireetöntä asiakaspalvelua ja opastusta esimerkiksi korkean iän tai näkö-, kuulo- tai muun rajoitteen vuoksi.
- [SeniorSurf](#) -opastuspaikkakarttaan on koottu digitukea tarjoavia toimijoita ympäri Suomen. Muun muassa kartalta löytyvät kirjastot tarjoavat digitukea kaikille kohderyhmille.
- [Näkövammaisten liitto](#) opastaa tieto- ja viestintätekniikan ja näkövammaisten tiedonsaantipalveluiden käytössä.

Digikaveri on Aspa-säätiön kouluttama vapaaehtoinen, joka tarjoaa vertaistukea ja opastusta digiasioissa. Digikaverin tärkein tehtävä on rohkaista muita käyttämään digilaitteita ja digipalveluja. Lue lisää digikaveritoiminnasta: aspa.fi/digikaverit

6. Digitukimateriaalit

Digitaitoja voi opetella kokeilemalla digitaalisia palveluita yhdessä. Yhdessä kokeilemalla digipelot vähentyvät ja digitaidot parantuvat.

Digitaidot kuuluvat meille kaikille ja niiden kartuttaminen on edellytys aktiiviselle digikansalaisuudelle sekä osallistumiselle digiyhteiskunnan palveluihin. Tälle välilehdelle on koottu erilaisia linkkivinkkejä uusien digitaitojen oppimiseen sekä digin hyötyjen tunnistamiseen. Vinkit sopivat niin työntekijälle kuin asiakkaallekin ja niihin kannattaa tutustua yhdessä.

Opi uusia digitaitoja:

- [SeniorSurf-materiaalipankki](#) sisältää selkeitä digiohjeita ikäihmisille ja muille saavutettavuudesta hyötyville henkilöille. Materiaalipankista löytyy ohjeita muun muassa digilaitteiden peruskäyttöön, tietoturvallisuuteen ja hyvinvointiin.
- [DigiosaaVa-materiaalipankki](#) kokoaa yhteen DigiosaaVa-projektissa luotuja digitukimateriaaleja kuntouttavan työtoiminnan asiakkaille ja heidän kanssaan työskenteleville. Materiaalipankista löytyy ohjeita muun muassa tietoturvallisuuteen, tiedonhakuun ja digikäsitteiden harjoitteluun.
- [Yhdessä digimmin -oppimisympäristö](#) on suunnattu henkilökohtaisille avustajille, avun käyttäjille sekä laajasti käytettäväksi vammaistyön kentälle. Ympäristössä voi harjoitella arjen, opiskelu- ja työelämän digitaitoja.
- [Arki digittää -hankkeen materiaalipankki](#) koostuu digiarkea vahvistavista toimintamalleista - diginykytilan kartoituksesta, digihautomovalmennuksesta sekä verkkokursseista.
- [Mielekäs digi -toiminnan digiohjeet ja digivideot](#) auttavat Zoomin ja Teamsin käytön opettelussa.
- [Ylen digitreeneit](#) sisältävät niksejä digilaitteiden ja digipalvelujen käyttöön. Digitreeneistä löytyy materiaalia alkeistasoisille sekä edistyneemmillekin digiosaaajille.
- [DNA - WhatsApp-opas ensikertalaisille](#) on kattava ohje WhatsAppin käyttöönottoon sekä perustoimintojen hallintaan.

Tiesitkö, että digitaitoiset ihmiset ovat demokraattisesti aktiivisempia kuin digitaidottomat ihmiset? Digimaailmassa voi vaikuttaa yhteiskunnan toimintaan esimerkiksi [kansalaisaloite.fi](#)-sivustolla. Myös sosiaalinen media toimii vaikuttamisen ja demokraattisen aktiivisuuden alustana.

Vinkkejä digimpään vapaa-aikaan:

- [Mielekäs Olkkari](#) on virtuaalinen vapaa-ajanviettopaikka Facebookissa. Olkkari suunnattu yli 16-vuotiaille arkeen ja asumiseen tukea tarvitseville ihmisille. Olkkariin voivat liittyä myös sote-ammattilaiset sekä henkilökohtaiset avustajat. Olkkarissa järjestetään viikoittain erilaisia virtuaalisia tapahtumia live-lähetyksissä ja Zoomissa. Mielekäs-toiminta järjestää verkkotoimintaa myös niille, jotka eivät käytä Facebookia. Verkkotoiminnan osallistujille on tarjolla myös etädigitukea.
- [The World of Recovery](#) -hyvinvointipelit pohjautuvat toipumisorientaation viitekehukseen, missä painottuvat voimavarat, osallisuus, toivo, merkityksellisyys ja positiivinen mielenterveys. Pöytäroolipelin materiaalit löytyvät nettisivuilta.

MobiilISOVELLUKSESSA suoritetaan tosielämän pelitehtäviä ottamalla valokuvia. Sovelluksen voi ladata [Play-kaupasta](#) ja [AppStoresta](#).

- [Vernerinet](#) selkokielisiltä nettisivuilta löytyy ajankohtaisia uutisia ja blogi-tekstejä. Nettisivujen aiheita ovat muun muassa ihmissuhteet, seksuaalisuus ja vapaa-aika. Vernerinet tukee kehitysvammaisten nuorten ja aikuisten yhdenvertaista osallistumista yhteiskuntaan.
- [Digiturvallinen elämä](#) -mobiilipelin avulla opit digiturvataitoja helpolla ja hausalla tavalla. Pelin ensimmäisessä osassa keskitytään työelämässä tarvittaviin digiturvataitoihin. Toimit arkipäiväisissä tilanteissa kuvitteellisen Tyrskylän kunnan työntekijöiden matkassa. Sovelluksen voit ladata [Play-kaupasta](#) ja [AppStoresta](#).

7. Asiakkaan digitaitojen ja digituen tarpeen arviointi

Digitaitojen ja digituen tarpeen arviointi mahdollistaa digitukemisen tavoitteellisesti ja käytännönläheisesti.

Arjen tukipalveluiden sisältöä suunnitellaan yhdessä asiakkaan kanssa, jolloin hänen tarpeet ja toiveet otetaan huomioon. Arjen tukipalveluita suunniteltaessa on tärkeä huomioida myös asiakkaan digiosallisuuden vahvistamisen merkitys.

Digitaitojen ja digituen tarpeen arviointi -lomakkeen avulla työntekijä ja asiakas pohtivat, toteutuuko digivalmiudet asiakkaan arjessa. Lomakkeella kartoitetaan, millaisia digitaitoja asiakkaalla on entuudestaan ja millaisia digitaitoja hän haluaisi oppia. Kartoituksella asiakkaan digituen tarpeet tulevat esille ja asiakasta voidaan tukea uusien digitaitojen oppimiseen osana arjen tukea.

Lomaketta voi hyödyntää asiakkaan palvelupolun eri vaiheissa tarpeiden mukaan, kuten esimerkiksi sosiaalihuollon palvelutarpeen arvioinnissa tai asumisyhteisössä oman ohjaajan kanssa. Lomake on joustavasti käytettävissä muun muassa asiakas- tai palvelusuunnitelman liitteenä. Lomakkeen voi tulostaa tai täyttää sähköisesti.

- [Lataa Digitaitojen ja digituen tarpeiden arviointi -lomake](#)

Ohjeet lomakkeen käyttöön:

- Lomakkeen ensimmäiseltä sivulta löytyy kaksi kysymystä asiakkaan digilaitteista ja nettiyhteydestä. Kartoituksella pystytään arvioimaan millä ja missä asiakas pääsee kokeilemaan digiä.
- Lomakkeen toisella sivulla on arviointiasteikko digitaalisista palveluista. Asteikon avulla arvioidaan asiakkaan kanssa tämänhetkisiä digitaitoja ja digituen tarpeita.
- Kolmannella sivulla pohditaan uusien digitaitojen oppimista ja digitukemista. Kolmannen sivun osa-alueet ovat voimavarat, haasteet, tavoitteet ja keinot. Näiden osa-alueiden tarkoitus on tuoda toisen sivun arviointiasteikon toiveet ja tarpeet käytäntöön osana arjen tukea.
- Neljänneltä sivulta löytyy mahdollisuus jatkoarviointiin. Jatkoarvioinnin voi suorittaa asiakkaan kanssa sovitun ajan kuluttua. Jatkoarvioinnissa pohditaan, miten asiakkaalle tarjottu digituki on parantanut hänen digitaitojaan.

Voimavaroilla tarkoitetaan asiakkaan intoa oppia uutta ja itselleen merkityksellisten digitaitojen tunnistamista. Haasteilla kuvataan niitä asioita, jotka voivat olla asiakkaan digiosallistumisen esteenä ja vaikeuttaa uusien digitaitojen oppimista. Tavoitteet asetetaan asiakkaan toiveiden mukaisesti. Tavoitteita voivat olla esimerkiksi uusien digisovelluksien opettelu tai oman digilaitteen hankinta. Keinot ovat asioita, joiden avulla päästään kohti tavoitteita. Keinoja voivat olla esimerkiksi

YouTube-sovelluksen asennus ja käyttöönotto, digiryhmään osallistuminen tai lainalaitteen kokeilu ennen oman digilaitteen hankintaa.

Linkkivinkkejä muista digitukijan oppaista:

- [Sote-ammattilainen digitukijana - Ohjaajan opas](#)
- [Digi muuttaa meille - opas digiosallisuuden tukemiseksi](#)